

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการเรียนการสอนเด็กอนุบาลหลายวัฒนธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาเอกสารและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน
2. การกำหนดประชากรและคัดเลือกตัวอย่างประชากร
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

การศึกษาเอกสารและการสำรวจข้อมูลพื้นฐาน

ในการศึกษาเอกสารและสำรวจข้อมูลพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลเชิงทฤษฎีและผลการวิจัยจากหนังสือ วารสาร เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับเด็กหลายวัฒนธรรม
2. สำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ สภาพปัญหาการเรียนการสอนเด็กวัยอนุบาลหลายวัฒนธรรมจากผู้บริหาร ครูผู้สอน โดยการสัมภาษณ์ และสังเกตชั้นเรียนอย่างไม่เป็นทางการรวม 5 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่มีเด็กต่างศาสนา 3 โรงเรียน และเป็นโรงเรียนที่มีเด็กต่างภาษาถิ่น 2 โรงเรียน ประกอบกับประสบการณ์ตรงของผู้วิจัยซึ่งเป็นครูชั้นอนุบาลในโรงเรียนที่มีเด็กต่างภาษาถิ่น ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

การกำหนดประชากรและการคัดเลือกตัวอย่างประชากร

1. ประชากร

ประชากรในการวิจัยเรื่องนี้ แบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ตามลักษณะความแตกต่างทางวัฒนธรรม ได้ดังนี้คือ

- 1.1 ผู้บริหาร ครูผู้สอนชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก และชั้นเรียนอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก ในโรงเรียนที่มีนักเรียนอนุบาลหรือเด็กเล็กที่มีความแตกต่างศาสนา คือ นับถือศาสนาอิสลาม จำนวน 1 ใน 3 ชั้นไป ของจำนวนอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กทั้งหมด ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 ถึงปีการศึกษา 2539 ซึ่งมีทั้งสิ้น 21 โรงเรียน ดังนี้

1	ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน	21 คน
2	ครูประจำชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กจำนวน	36 คน
3	ชั้นเรียนอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กจำนวน	36 ห้องเรียน

1.2 ผู้บริหาร ครูผู้สอนชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กและชั้นเรียนอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก ในโรงเรียนที่มีนักเรียนอนุบาลหรือเด็กเล็กที่มีความแตกต่างทางภาษาคือ พูดภาษาถิ่น อีสานที่บ้าน จำนวน 1 ใน 3 ชั้นไปของจำนวนนักเรียนอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กทั้งหมด ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 ถึงปีการศึกษา 2539 ซึ่งมีทั้งสิ้น 11 โรงเรียน ดังนี้

1	ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน	11 คน
2	ครูประจำชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก จำนวน	16 คน
3	ชั้นเรียนอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก จำนวน	16 ห้องเรียน

2. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มีการคัดเลือกจากประชากรดังนี้

- 1) ผู้บริหารโรงเรียน ใช้ประชากรทั้งหมด
- 2) ครูผู้สอนชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กใช้ประชากรทั้งหมดในการสัมภาษณ์
- 3) ชั้นเรียนอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก คัดเลือกตัวอย่างประชากรในการสังเกต

โดยมีวิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์ให้ได้อำเภอละ 3 ชั้นเรียน ซึ่งได้แก่ ชั้นเรียนในโรงเรียนที่เห็นความสำคัญและการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม (ศาสนาหรือภาษาถิ่น) อย่างสม่ำเสมอ 1 ชั้นเรียน ชั้นเรียนในโรงเรียนที่มีการเห็นความสำคัญและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมบ้างแต่ไม่สม่ำเสมอ 1 ชั้นเรียน และชั้นเรียนในโรงเรียนที่ไม่เห็นความสำคัญและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม 1 ชั้นเรียน การคัดเลือกโรงเรียนตามเกณฑ์ดังกล่าวอาศัยการพิจารณาข้อมูลจากรายงานประเมินคุณภาพโรงเรียนประจำปี ประกอบกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศน์จังหวัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง

จำนวนประชากรและตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สรุปได้ดังนี้

2.1	ในโรงเรียนที่มีเด็กนักเรียนอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก ที่มีความแตกต่างทางศาสนา ได้แก่	
	ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน	21 คน
	ครูผู้สอน จำนวน	36 คน
	ชั้นเรียน จำนวน	9 ชั้นเรียน

รายละเอียดของประชากรและตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษา
ที่มีเด็กอนุบาลต่างศาสนาได้สรุปไว้ในตารางที่ 1

อำเภอ	โรงเรียน	การสัมภาษณ์		การสังเกต	
		ผู้บริหาร ประชากร	ครูผู้สอน ประชากร	ชั้นเรียน	
				ประชากร	ตัวอย่าง
เมือง	บ้านจตุรพัก	1	2	2	1
	บ้านนกกาง	1	3	3	
	บ้านทุ่งทาว	1	4	4	1
	บ้านท่าฉาง	1	2	2	
	ระนองพัฒนามิตรภาพ	1	4	4	1
	บ้านเกาะสินไห	1	1	1	
	บ้านเกาะเหลา	1	1	1	
	บ้านหินช้าง	1	1	1	
	บ้านสำนัก	1	4	4	1
กะเปอร์	บ้านบางเบน	1	1	1	
	บ้านนา	1	1	1	1
	บ้านบางหิน	1	1	1	1
	บ้านชาติดี	1	1	1	
	บ้านทองกลาง	1	1	1	
	บ้านบางมัญ	1	1	1	
กิ่งสุบสำราญ	ไทยรัฐวิทยา	1	1	1	
	บ้านควนไทรงาม	1	1	1	1
	บ้านบางกล้วยนอก	1	2	2	
	บ้านภูเขาทอง	1	2	2	1
	บ้านกำพวน	1	1	1	1
	บ้านสุบสำราญ	1	1	1	
	รวม	21	36	36	9

2.2) ในโรงเรียนที่มีนักเรียนอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็กที่มีความแตกต่างทางภาษาถิ่น ได้แก่

ผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน	11 คน
ครูผู้สอน	จำนวน	16 คน
ชั้นเรียน	จำนวน	16 ชั้นเรียน

รายละเอียดของประชากรและตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเด็กต่างภาษาถิ่น ได้สรุปไว้ในตารางที่ 2

อำเภอ	โรงเรียน	การสัมภาษณ์		การสังเกต	
		ผู้บริหาร ประชากร	ครูผู้สอน ประชากร	ชั้นเรียน	
				ประชากร	ตัวอย่าง
กระบี่	นิคมสงเคราะห์	1	2	2	1
	บ้านทุ่งมะพร้าว	1	2	2	
	บ้านน้ำขาว	1	1	1	
	บ้านวังแตน	1	1	1	
	บ้านหาดจิก	1	2	2	
	บ้านปลายคลองวัน	1	1	1	
	บ้านบกกทราย	1	1	1	1
	บ้านสองแพรก	1	2	2	1
ตะลัน	ระวิราษฎร์บำรุง	1	2	2	1
	ทุ่งตาพลวิทยา	1	1	1	1
	ทับไชยา	1	1	1	1
	รวม	11	16	16	6

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 4 ชุด ประกอบด้วย

1.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

1.2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน

1.3 แบบสังเกตชั้นเรียนในโรงเรียนที่มีนักเรียนอนุบาลหรือเด็กเล็กที่มีความแตกต่าง

ทางศาสนา

1.4 แบบสังเกตชั้นเรียนในโรงเรียนที่มีนักเรียนอนุบาลหรือเด็กเล็กที่มีความแตกต่าง

ทางภาษาถิ่น

1.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองกลุ่ม มีลักษณะผสมระหว่างคำถามปลายเปิดให้ได้อีกคำตอบ กับคำถามปลายเปิดให้ระบุรายละเอียด แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน ประกอบด้วย

2.1 การเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กหลายวัฒนธรรม

2.2 การสนับสนุนให้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมของเด็กแต่ละกลุ่มในโรงเรียน

1.2 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่มีเด็กต่างศาสนาและภาษาถิ่น มีลักษณะผสมระหว่างคำถามปลายเปิดให้ได้อีกคำตอบ กับคำถามปลายเปิดให้ระบุรายละเอียด แบ่งเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน ประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมประจำวัน

2.2 กิจกรรมการเรียนการสอนประจำหน่วย

2.3 กิจกรรมตามโอกาสและเทศกาลสำคัญ

ตอนที่ 3 สภาพและปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กและบรรยากาศในชั้นเรียน ประกอบด้วย

- 3.1 การปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
- 3.2 การเคารพในวัฒนธรรมของเด็กที่ต่างจากวัฒนธรรมของตน
- 3.3 การสร้างบรรยากาศอยู่ร่วมกันโดยเคารพในวัฒนธรรมของผู้
อื่น

**ตอนที่ 4 สภาพและปัญหาการปรับตัวของเด็กเข้ากับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
ประกอบด้วย**

- 4.1 การยอมรับว่าตนเองเป็นนักเรียนของโรงเรียน
- 4.2 การยอมรับซึ่งกันและกันของเพื่อนในชั้นเรียน
- 4.3 การยอมรับของครูและบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน

**ตอนที่ 5 สภาพและปัญหาความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างบ้านกับ
โรงเรียน ประกอบด้วย**

- 5.1 การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน
- 5.2 กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างให้เด็กกับผู้ปกครองได้ชื่นชม
กับวัฒนธรรมของเด็ก

1.3 แบบสังเกตชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเด็กอนุบาลต่างศาสนา มีลักษณะ
เป็นแบบบันทึกพฤติกรรมแบบบรรยายเจาะจงประเด็น (anecdotal record) ครอบคลุมพฤติกรรม
การเรียนการสอนที่เป็นกิจวัตรประจำวัน และกิจกรรมต่าง ๆ ในวันที่สังเกตตลอดจนปฏิสัมพันธ์
ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน โดยมีรายการปฏิบัติดังนี้ การละหมาด
 การกราบไหว้สิ่งอื่นนอกจากพระเจ้า การร่วมพิธีกรรมของศาสนาอื่น การทำความสะอาด การบริโภคอาหาร
 การทักทาย/สละม การสังคมระหว่างเพศ เป็นแนวทางให้แก่ผู้สังเกต

1.4 แบบสังเกตชั้นเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีเด็กอนุบาลต่างภาษาถิ่น มี
ลักษณะเป็นแบบสังเกตพฤติกรรมแบบบรรยายเจาะจงประเด็น(anecdotal record) ครอบคลุม
พฤติกรรมการเรียนการสอนที่เป็นกิจวัตรประจำวัน และกิจกรรมต่าง ๆ ในวันที่สังเกต ตลอด
จนปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน โดยมีรายการปฏิบัติดังนี้
 การให้โอกาสเด็กพูดภาษาถิ่นของตนในชั้นเรียน การส่งเสริมให้เด็กได้เปรียบเทียบกับค่า

ภาษาต่าง ๆ ที่มีโน้ตดนตรีเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน การใช้ภาษาถิ่นของเด็กในการอธิบายหรือ การสอน การส่งเสริมให้เด็กต่างภาษาถิ่นเรียนรู้ภาษาถิ่นของกันและกัน การพยายามเรียนรู้ ภาษาถิ่นของเด็ก

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือทั้ง 4 ชุด โดยมีขั้นตอน ตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กหลายวัฒนธรรมจาก หนังสือ วารสาร เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสอบถามจากผู้รู้ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก อนุบาลต่างศาสนา (พุทธ , อิสลาม) และเด็กอนุบาลต่างภาษาถิ่น (ใต้ , อีสาน) ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่างประชากรที่ให้ข้อมูลในการวิจัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย

3. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากการสังเกต ชั้นเรียนอนุบาลที่มีเด็กต่างศาสนา (พุทธ , อิสลาม) และเด็กต่างภาษาถิ่น (ใต้ , อีสาน) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ให้ข้อมูลในการวิจัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตการเรียนการสอนในการวิจัย

4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้น มาสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตการเรียนการสอนเด็กอนุบาลหลายวัฒนธรรม ในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่อง ดังนี้

ตารางที่ 3 กรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือการวิจัย

สิ่งที่จะศึกษา	การสัมภาษณ์		การสังเกต
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ชั้นเรียน
1. สภาพและปัญหาการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน			
1.1 กิจกรรมประจำวัน		/	/
1.2 กิจกรรมการเรียนการสอนตามหน่วย		/	
1.3 กิจกรรมตามโอกาสและเทศกาลสำคัญ		/	
2. สภาพและปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กและบรรยากาศในชั้นเรียน			
2.1 การปฏิบัติต่อเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน		/	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

สิ่งที่จะศึกษา	การสัมภาษณ์		การสังเกต
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	ชั้นเรียน
2.2 เคารพในวัฒนธรรมของเด็กที่ต่างจากวัฒนธรรมของคน		/	/
2.3 การสร้างบรรยากาศการอยู่ร่วมกันโดยเคารพในวัฒนธรรมผู้อื่น		/	/
3. สภาพและปัญหาการปรับตัวของเด็กกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน			
3.1 การยอมรับตนเองว่าเป็นนักเรียนของโรงเรียน		/	
3.2 การยอมรับซึ่งกันและกันของเพื่อนในชั้นเรียน		/	
4. สภาพและปัญหาความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างบ้านกับโรงเรียน			
4.1 ความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กหลายวัฒนธรรม	/		
4.2 การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	/	/	
4.3 กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างให้เด็กกับผู้ปกครองได้ชื่นชมกับวัฒนธรรม	/	/	
4.4 ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน	/	/	
4.5 การเสริมสร้างประสบการณ์ที่ตรงกัน		/	

5 นำแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต ฯ มาแก้ไขปรับปรุงและนำไปให้อาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์แก้ไขอีกครั้ง

6 นำแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต ฯ ที่แก้ไขปรับปรุงหลังจากที่ผ่านอาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก)
ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา การใช้ภาษาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่จะ
ศึกษา ตลอดจนให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

7 นำแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out)
กับผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ที่เกี่ยวข้องกับเด็กอนุบาลที่ต่างศาสนา (พุทธ , อิสลาม)
และเด็กอนุบาลที่ต่างภาษาถิ่น (ใต้ , อีสาน) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ให้ข้อมูลอย่างละ
3 คน และสังเกตชั้นเรียนอนุบาลที่มีเด็กอนุบาลต่างศาสนา (พุทธ , อิสลาม) และต่างภาษา
ถิ่น (ใต้ , อีสาน) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ให้ข้อมูล อย่างละ 2 ห้องเรียน เพื่อ
ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

8 นำแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกตการเรียนการสอนฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวม
ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ให้ข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปเสนอต่อผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดระนอง
เพื่อขออนุญาตขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนต่าง ๆ แต่ละอำเภอ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- ดำเนินการนัดหมายกับทางโรงเรียนเพื่อสัมภาษณ์และสังเกตชั้นเรียนโดยทาง
ไปรษณีย์
- ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน ทั้งสองกลุ่มด้วยตนเองตามเวลา
ที่นัดหมายไว้
- ดำเนินการสังเกตชั้นเรียน โดยเข้าไปอยู่ในโรงเรียนทั้งวันตั้งแต่ก่อนเข้าเรียน
(8.30 น.) ถึงหลังเลิกเรียน (15.00 น.) โรงเรียนละ 3 วัน รวมเวลาในการสังเกตชั้น
เรียนในโรงเรียนที่มีเด็กนักเรียนอนุบาลต่างศาสนา 9 โรงเรียน และโรงเรียนที่มีเด็กอนุบาล
ต่างภาษาถิ่น 6 โรงเรียน รวม 15 โรงเรียน คิดเป็นเวลา 45 วัน

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ตามลักษณะข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำมาแจกแจงหาความถี่ หาค่าร้อยละ และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

สูตรคำนวณค่าร้อยละ (อ้างถึงใน ประคอง กวรรณสูตร, 2528)

$$P = \frac{f \times 100}{N}$$

P = แทนค่าร้อยละ

f = แทนจำนวนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

N = แทนจำนวนผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด

2. ข้อมูลเชิงบรรยาย นำมาวิเคราะห์ในลักษณะการบรรยาย (Descriptive) และนำเสนอในรูปความเรียง

2.1 นำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงเป็นสภาพและปัญหาตามการรับรู้ของครู

2.2 นำแนวคิดการจัดการศึกษาสำหรับเด็กหลายวัฒนธรรม เป็นหลักในการวิเคราะห์

ความสอดคล้องและความขัดแย้ง ระหว่างแนวคิดกับสภาพจริงที่พบ แล้วสรุปเป็นรายข้อ

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย